

AMICS DE LA SARDANA
de l'A.E. TALAIA

VILANOVA I LA GELTRÚ

Estiu de 1990

AL SERVEI DE LA NOSTRA CULTURA

**3ª Trobada a Vilanova de
Sardanistes Infantils
el 19 de maig de 1990**

a la Plaça de la Vila

Organitzen

AMICS de la SARDANA
de l'A.E. Talaia

SANT JORDI

**Els minyons
el nostre futur**

**IL.LUMINACIÓ - DECORACIÓ
ARTICLES PER A REGAL**

**ESPECIALITAT
EN
LLISTES DE NOCES**

Rambla Principal, 33 i 35 - 893 07 76

CF video-reportatges
88

**CASAMENTS
BATEIGS
COMUNIONS
FESTES FAMILIARS
NOU NATS
ESDEVENIMENTS
I TOTA MENA DE
REPORTATGES EN VIDEO**

Sant Pau, 11, 3r. 1a. 893 13 61 / 40 88

CALÇATS

Sendrós

Plaça Soler Carbonell, 11- 893 34 73

**CISTELLERIA
ARTICLES PER A FESTES
PESCA ESPORTIVA**

ORIOI MIQUEI

Pesca i esquer
Llibertat, 132
815 46 63

Cistelleria
Caputxins, 5
893 09 28

**AIGUA, 35
VILANOVA I LA GELTRÚ
FERRERS, 43
VILAFRANCA DEL PENEDÈS**

Tel. 893 02 34

**Infantil
Juvenil
Ortopèdic
Esportiu
Especial Carnaval**

Cafeteria

Rosales

Xurreria

Rambla Principal, 63 - 893 10 34

BACALLANERIA

TONI

**ESPECIALITAT EN BUNYOLS
I RECEPTES DE BACALLÀ
(CONSERVES)**

Mercat públic, 44 i 45

CAFETERIA

CAPRITX

ESMORZARS I BERENARS

Enric C. Ricart, 24.

**Ferreteria
Olivella**

Avinguda Cubelles, 24-26 - 815 49 17

Meritxell

Gas, 12 - 815 01 20

**Peixos
Torres**

Mercat públic

UNA MICA D'HISTÒRIA

Sovint em trobo amb persones que tenen un amor declarat, com és natural que sigui així, a les nostres coses, a la història, a la llengua, al dret, als costums. Però, principalment pel que fa als esdeveniments que han configurat la història del nostre país, no saben massa a què atendre's, en què faltar-se. Es, doncs, el que em proposo ara a fi de poder-les ajudar.

L'Espanya actual té dues estructures: l'oficial i la real. L'oficial, des de fa 275 anys, és la de la unitat en tot. Un sol estat, un sol país, unes soles lleis, una sola concepció. La real és la de la diversitat de llengües, de cultura i de tradicions, amb mentalitats molt diferents. Es concreten principalment en els pobles basc, català i gallec. Això, qualsevol persona una mica culta ho sap veure. Gairebé tothom ho admet. A l'hora de judicar-ho ja hi ha qui no s'ho mira de la mateixa manera. Es fruit de la ignorància o dels interessos.

Hem arribat a la situació actual com a fruit de diversos factors, que són la geografia, que fa veïns els pobles peninsulars, i la història, amb les dinasties, les guerres, les conspiracions.

Catalunya havia tingut una vida independent ja des dels temps llunyans de la seva dormició, quan era composta d'un conjunt de comtats, fruit de les guerres amb els sarraïns. Oficialment es constitueixen en un sol país ja amb característiques pròpies des dels temps del comte Borrell, quan no se sotmet al vassallatge del rei franc Hug Capet. Es el que hem celebrat recentment amb el Mil·lenari.

Aquesta vida política es manté fins el 1479, que és quan hi ha el matrimoni entre Isabel, de Castella, i Ferran, de la Confederació catalano-aragonesa. Tot i el casament no significa cap unió dels Estats. Ho prova el fet que quan mor Isabel (1504), Ferran torna als seus dominis i deixa de governar a Castella. A Isabel la succeeix Felip el Bell, el qual mai no va ser rei de la confederació catalano-aragonesa. A la mort d'aquest, Ferran hi torna però no com rei sinó com a regent, en nom de la seva filla Joana la Boja. Després Ferran es casa amb Germana de Foix. No hi va haver descendència. Si hi hagués estat Castella i Catalunya-Aragó haurien continuat amb el règim de separació.

Demuestra el caràcter d'unió personal en el matrimoni entre Ferran i Isabel el fet que les institucions de Castella i les de Catalunya-Aragó es conserven intactes. Hi havia una veritable frontera, amb duanes, amb limitacions de travessar-les que afectaven els mateixos funcionaris reials.

Aquesta realitat, pel que es refereix a Catalunya, arriba fins el 1714.

O sigui que el regiment de la vida política catalana dura 800 anys, esborrat, per tant, per la força de les armes, aixafant la voluntat de tot un país.

Des de llavors, que inicia el decret de Nova Planta que instaura Felip V, o sigui durant aquests darrers 275 anys, Catalunya ha viscut sempre sota un règim d'excepció, d'ocupació, amb lleis cada vegada més ferotges per tal d'anul·lar les característiques que l'havien configurat.

Així i tot, el sentir del poble, sobretot a partir de la Renaixença, ha fet que s'obtinguessin algunes institucions que venien a pal·lir el mal. Foren la Mancomunitat (1914-1924) i la Generalitat (1931-1939), aquesta última després que l'astúcia madrilenya aconseguís d'anul·lar la República Catalana que havia proclamat Francesc Macià. Tant en el cas de la Mancomunitat com el de la Generalitat foren suprimides per la força, per les dictadures de Primo de Rivera i de Franco, respectivament.

Cada vegada, sobretot després de la guerra mundial, el món camina a l'assoliment de la llibertat individual i col·lectiva.

Els enemics d'aquestes llibertats es troben en tots els rengles dels qui es creuen senyors del poder, tant si són de dretes com d'esquerres. Hi ha persones i partits que són molt sensibles en defensa del que anomenen justícia social però que, incomprensiblement, són enemics de l'emancipació dels pobles que volen tornar a ésser el que els pertocca. Són persones i partits que troben bé la independència de pobles que encara es troben en fase tribal, que els queden lluny, però que s'oposen a la llibertat de pobles, com el nostre, que tenen tradició d'institucions i de maduresa per a regir-se. ¿Es que no serà mai possible que s'arribi a la llibertat sinó a través de la desesperança? Es parla molt, sobretot ara, de fets lamentables de violència, però mai no es considera que hi ha «situacions de violència», que són pitjors.

Els homes de bona voluntat de més enllà dels confins de les terres de parla catalana haurien de veure clar que els règims de tirania no es limiten a tenir subjectes els països que volen viure en règim de llibertat sinó els mateixos països on es recolzen, o sigui això que coneixem com l'Espanya, tal com és estructurada actualment. Les llibertats són solidàries. Sinó, que facin un repàs a la història dels darrers segles plens d'ignomínia no sols pel que afecta Catalunya sinó per totes les terres peninsulars.

XAVIER GARCIA

La il·lustració de la portada, que fou el cartell de la 3a. Trobada de Sardanistes Infants, és obra del nostre amic i ferm sardanista Daniel Flor.

LES LLENGÜETES

Moltes vegades, millor dit, sempre, abans que la cobla comenci a actuar, els components del conjunt que toquen els instruments de fusta, treuen de llurs estoigs unes coses que es posen a la boca i les fan sonar. Són les canyes o llengüetes. Sense aquest petit instrument no sonarien ni la tible ni la tenora. Aquestes canyes les vibracions de les quals produeixen la sonoritat d'aquests instruments, són canyes naturals que les persones que s'hi dediquen les van a buscar, els tallen adequadament i després, serveixen i tenen una importància realment cabdal car, segons la humitat del lloc, han d'emprar-ne unes o unes altres.

La indústria de fabricació de llengüetes fou introduïda a casa nostra, concretament a Castelló d'Empúries, allà per l'any 1860, i va portar-la el músic de la cobla Els Agramunts, en Bartomeu Callís, que muntà un petit taller on s'elaboraven canyes per a tibles, tenores, dolçaines i, més tard, també per a clarinets, saxofons, etc.

L'any 1888 foren presentants els seus productes a l'Exposició Universal de Barcelona, on varen obtenir un diploma de mèrit i una medalla de plata per considerar-se una indústria nova en el nostre país.

Més tard, en morir el fundador, el seu fill Salvi s'associà amb els germans Riera, un dels quals era el seu cunyat, fins que l'any 1923, en la mort del primer, la indústria passà a mans dels esmentats músics amb el nom social de Germans Riera, que la regentaven fins als voltants de l'any 1955.

A més del so de duros trincant en les taules de marbre del cafè de la plaça, una de les sensacions acústiques més característiques del Castelló d'anys enrera, eren els refilets de les tenores i tibles dels germans Riera provant llengüetes, concretament al carrer de la Mare de Déu.

Ara hi ha alguns músics que ells mateixos es fan les seves llengüetes. Precisament, el mestre Max Hawart, del Vallespir, diu que ell, de sempre, des de Sant Esteve fins a fi d'any, perquè és el moment idoni, va a trencar la canya per a després fer-ne llengüetes.

NAIXEMENT DE LA IMATGE DEL NOSTRE PAÍS

Tothom se sent orgullós de la terra on ha nascut, de la seva llengua, de la seva cultura, de les seves tradicions. És ben natural. Els catalans, potser perquè al llarg de molts anys ens han estat negats molts d'aquests drets, aquest legítim sentiment d'estima a la nostra terra i a les nostres coses el tenim a bastament desenvolupat. Qualsevol fet que elogiï el nostre poble, els nostres homes o la nostra cultura ens arriba tan dintre nostre que és com si l'elogi fos dirigit a cadascun de nosaltres.

Fa un temps, en un programa radiofònic dedicat al món de la sardana, feren una narració que va captivar-me. Encara avui, en recordar-la, sento tan gran plaer que no puc resistir la temptació de contar-vos-la i compartir amb

tots vosaltres la satisfacció d'una fets que, encara que són de tothom coneguts, han tingut una gran influència en la nostra cultura i en les nostres tradicions. Procuraré ser tan fidel com pugui en la narració, desitjant transmetre tot el que jo vaig sentir en escoltar-la.

Heus-la aquí:

Uns ballaires en rodona, puntejant o bé saltant uns passos, molt pocs, cap a la dreta o cap a l'esquerra, animats per quatre músics que insisteixen bufa que bufa sobre el contingut d'una solfa escrita en un full de paper, que potser no arriba a un pam; vet ací la sardana. No es pot demanar més poca cosa.

Anys ha, i sense haver de comptar per segles, aquesta poca cosa tenia el domicili al Palau del Vent, a l'Empordà. Avui és senyora i majora de tota la terra catalana, de la qual ha esdevingut la imatge. I això que no són pas d'avui ni el descobriment ni la sorpresa. No hem digerit del tot la tremenda lliçó d'humilitat que representa per a nosaltres aquella transmutació essencial que hem convingut d'anomenar «La Renaixença». Ens hem de rendir a l'evidència i admetre que quan Déu fa les coses ja sap perquè les fa. Va triar el moment i els homes i tot va sortir com Ell volia.

El moment, tant se val, però els homes creiem que val la pena que els analitzem: Hi havia un pageset que de ben vailet estava enderiat amb les cançons i les rondalles dels pagesos. Es deia Jacint Verdaguer. Gràcies a la seva dèria, el parlar de cada dia va adquirir una senyoria nova i la llengua del país va ser, per ell, decididament salvada.

Hi havia un pobre teixidor que omplia els lleures esgarrapant una guitarra, ara empescant-se cançons, ara ensenyant a cantar-les. Es deia Josep Anselm Clavé. Gràcies a la seva fal·lera van néixer i prosperar les masses corals dignificadores del treballador del país, i encara aquelles masses corals van fer fer pappellugues a un xicot pianista del Masnou que es deia Lluís Millet, el qual, seguint i eixamplant els passos de Clavé, va posar en marxa aquesta cosa més ambiciosa que són les agrupacions orfeòniques, de les quals, la primera, l'Orfeó Català, ha aconseguit universal anomenada.

Hi havia un fadrí rellotger, que es divertia i divertia els altres escrivint paròdies i muntant-les en teatres de sala i alcova. Es deia Frederic Soler. Amb ell va gafar ales un teatre català amb cara i ulls, d'ambició i prestigi, un teatre que nosaltres, pecadors d'avui dia, no sabem fer prosperar.

Hi havia per fi un sastret, a qui el primer instrument de la cobla l'inspirà de tal manera, que és fama que una tonada trista li feia caure llàgrimes tocant, i que tot tocant semblava que s'hi adormia. Aquest sastret es deia Pep Ventura. A qui devem principalissimament que la sardana sigui la nostra música.

Doncs, vet ací que en aquesta renaixença, cada home estava en el seu lloc, entre altres un pagès, un teixidor, un rellotger i un sastre, ells van escolpir en versos i en música la fesomia espiritual del país sense adonar-se que aquesta és la gràcia de llur obra, sense proposar-s'ho ni tenir-ne l'ambició, que aquest és llur gran mèrit.

DANIEL FLOR

EL CATALÀ ALS JOCS OLÍMPICS

Un fet inimaginable fa pocs anys es produirà a Barcelona amb motiu de la celebració dels Jocs Olímpics: la simultaneïtat de la llengua nostra amb l'anglès, el francès i el castellà.

No ha estat gens fàcil pels governants i dirigents de l'esport del nostre país fer entendre a Madrid i al Comitè Olímpic Internacional que a Barcelona el català és, conjuntament amb el castellà, llengua oficial i que per aquest motiu mereixia un tractament idèntic al de les llengües predominants.

No crec que pel fet que oficialment s'empri la nostra llengua durant l'Olimpíada, el català assoleixi nous prosèlits, ni a l'Estat espanyol ni fora d'ell, però d'una cosa estic plenament convençut: arreu del món se sabrà que dins d'Espanya hi ha un país anomenat Catalunya amb història, costums i llengua propis i en el qual veieren llum per primera vegada il·lustres personatges tals com Gaudí, Miró, Dalí, Pau Casals.

Tot això exposat anteriorment ha originat una certa polèmica, no tant per l'oficialitat del català com pel relleu que Catalunya assolirà amb motiu de l'Olimpíada. La posició del COI davant d'aquest fet crec que ha d'ésser d'indiferència ja que únicament els afecta en allò referent a organització i suposem que tenen ben clar que l'anglès serà l'idioma preponderant. No ho deuen veure així des de Madrid i de bona part de l'Estat.

No veuran amb bons ulls que un mitjà de difusió com és la televisió emeti per tot el món durant setze dies imatges i reportatges en els quals, a més de l'esport, Catalunya esdevindrà principal protagonista.

CONRAD ROVIRA

Mossèn Carles Cardó diu que la pàtria és la matriu espiritual de la persona. És una llenca de terra amb poble, llengua, història, cultura i avenir, prou a tocar per fer-nos com som, prou ampla per a no deixar-nos esquifits i tancats. Sense pàtria no hi ha poble. Només hi ha munteguera d'homes.

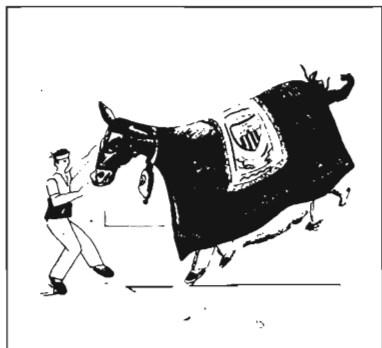
La meua pàtria és Catalunya. M'ha fet com sóc jo i la duc a les tripes de l'ànima. Hom em reprotxa la dèria de parlar de Catalunya tot el sant dia. No faci estrany. Un italià en té prou dient que és italià, un anglès en té prou amb la ganya. Però el català, per fer entendre que és català i no pas altra cosa, s'ha d'embolicar amb la llengua i el pa amb tomàquet, la cultura i Carlemany, el Conqueridor i les desconquerides, la treva de Deu i el fundador del Moulin Rouge.

Quan hom ja no creu en res, la pàtria és un darrer agafall de l'esperança. Pel que fa a mi, la primera fidelitat rau en Déu. Massa sovint no li he estat fidel; però quan me n'he trobat lluny, una darrera fidelitat a la pàtria m'ha tornat Déu proper, guaitant-me per entre els solcs d'aquesta terra i per les esclatxes dels seus homes.

MOSSÈN JOSEP M. BALLARIN

EL BESTIARI CATALÀ

No cal dir que aplaudim calorosament l'activitat dels germans Salvador i Abel Massana i Saburit que des de fa anys tant han treballat en tot el que representa la divulgació de la cultura popular principalment pel que fa referència a les bèsties fantàstiques, signe amb el qual distingim bona part de les nostre comarques. Tot això ha anat amanit, de sempre, amb l'art pictòric i escultòric, a càrrec, respectivament, de cadascun d'ells, que s'ha distingit precisament per tot l'embalum de color i d'espectacularitat que tenen les manifestacions de diables i altres entremesos.

La mulassa de Vilanova

Fa més de deu anys que amdots germans van construir el drac de la Geltrú. Ells, amb el cineasta Ramon Saumell i una bona colla d'amics van formar el Grup d'Amics del Bestiari i la Cultura Popular, la tasca del qual ha estat de resseguir les comarques per identificar-se amb les manifestacions

populars. Tot això els ha permès d'anar a una bona colla de viles que són les que els han fornit centenars de peces de material que els converteixen en doctes en la matèria.

El drac de la Geltrú

Amb motiu de la passada diada de Sant Jordi van continuar l'aportació amb l'exhibició a la Galeria Montparnasse de la seva carpeta de vint-i-sis dibuixos titulada «Carcassa. Treball de carrer. Itinerari del bestiari popular». La carpeta era un element més en

L'àliga de Sitges

l'exposició de pintures i d'escultures sobre el tema, que tenia el títol de «Forma i color del bestiar». L'ambició de la carpeta, de la qual han fet una tirada de dos-cents exemplars, no és altra que els nostres nois i noies, a través dels cromos coneguin el nostre país i facin un cartell mural. Ells, els autors, estan convençuts que lligant la sensibilitat plàstica amb la tradició presten un bon servei a la mainada per tal que se sentin arrelats a la terra.

El drac de Vilafranca

Així trobaran que hi ha àlgués a Girona, Sitges, Berga i Tarragona, mulasses a Vilanova i Reus, dracs a la Bisbal de l'Empordà, a la Geltrú, Valls, Vilafranca, Gràcia, Sant Pere

El caramot del Vendrell

de Ribes, una garsa a Sant Feliu de Llobregat, un conill a Olot, una cabra a Blancafort, uns ossos a Solsona, una pàjara a Terrassa, una momerota a Mataró, un marraco a Lleida, uns cavallets a Sant Feliu de Pallerols, una cuca a Salomó, unes guites a Berga, un bou a Ascó, una víbria a Manresa, un caramot al Vendrell, unes cuques-feres a Tortosa.

Salvador Massana té el goig que el seu fill Heribert gairebé un infant, continua en la temàtica. La seva contribució a l'exposició consistí en unes peces de plastilina, reproductores d'alguns entremesos i una falla de més amplitud.

Els espanyols tenen molt més clar que no pas els catalans que som una nació i totes les possibilitats que això implica. Joan Creixell.

✱

Els catalans volem ésser fills de Catalunya i ciutadans del món. Aquest és el nostre nacionalisme. Doctor Martí i Julià.

Amics de la Sardana. Carrer del Comerç, 4. Vilanova i la Geltrú.
President: Manuel Massana. Director butlletí: Xavier Garcia.
Número 135. Juny de 1990

UNA COBLA NOVA A LA BISBAL

A l'escola de cobla comarcal CONRAD SALÓ es donen classes, des de 1981, als joves que volen aprendre a tocar algun instrument de cobla. Els mestres són músics prestigiosos que ho fan possible. Només cal voluntat per part dels alumnes.

La primera fornada de joves músics, ja fa un parell d'anys van tenir la pensada de crear una cobla, però la idea va quedar en una il·lusió. El novembre passat va tornar a sortir la idea i de mica en mica es va anar formant la cobla.

Sota la direcció de Joan Vilanova, gran trompetista, que havia tocat durant molts anys amb La Principal de la Bisbal, que actualment toca amb la cobla Amoga i fa de professor a l'es-

mentada escola, la jove cobla va anar preparant repertori fins que van creure oportú de donar-se a conèixer. Això passava el 3 de Març passat a la Bisbal d'Empordà amb una notable actuació.

La cobla ha adoptat el nom de La Bisbal Jove, que és molt encertat, ja que tots els integrants són fills de la Bisbal. Són: Gerard Pons (flabiol), Lluís Turet i Carles Teixidor (tibles), Jordi Carreras i Miquel Artigas (tenores), Joan Vilanova (representant-trompeta), Emili Sunyer (trompeta), Marcel Joanchich (trombó), Joan Prats i Elies Rovira (fiscorns) i Jordi Bonaventura (contrabaix). El director, com ja hem esmentat, és Joan Vilanova, pare.

ESTEVE MOLERO

NOTICIARI

LA COBLA CATÀNIA.

El dissabte dia 14 de gener vam tenir el goig d'escoltar, a la plaça de la Vila, per primera vegada entre nosaltres, la novella cobla vilafranquina «Catània», l'audició de la qual ens va plaure molt.

LA COBLA SITGETANA.

El diumenge 4 de febrer, Amics de la Sardana vam voler unir-nos a l'efemèride dels vint-i-cinc anys d'existència de la cobla sitgetana, amb una ballada interpretada per ella. Tot seguit, compartirem amb els músics un petit refresc al local del Círcol Catòlic. Per molts anys!

ASSAMBLEA ORDINÀRIA.

Es va celebrar el passat 16 de març. En la lectura dels actes celebrats durant l'any 1989 se'n va veure la importància pel cost que han significat que se'n va prop d'un milió i mig de pessetes. En el programa previst per a l'any actual destaquen la 3a. Trobada infantil, que ja hem celebrat, i la 10a. Nit de la Sardana, que tindrem el dissabte dia 7 de juliol, a la Rambla.

APLEC DE PASQUA.

Per tercer any consecutiu, el dia 16 d'abril van celebrar l'Aplec del Dilluns de Pasqua Florida a la Masia d'en Cabanyes. La Cobla Neàpolis fou l'encarregada de la part musical que va consistir en dues ballades de sardanes. Ho vam celebrar amb un bon dinar de germanor.

EL POEMA DE MONTSERRAT.

Amb motiu de la festa de la Mare de Déu de Montserrat, vam organitzar, el passat dia primer de maig una sessió literària al Centre Parroquial de Sant Antoni Abat, Casal «Orfeó Vilanví», sobre el poema de Josep M. de Sagarra. Xavier Garcia en va fer una glosa. Els rapsodes Otilia Ricomà, Rosa M. Montserrat, Daniel Flor i Josep M. Guinda, sota la direcció d'Antoni Castelló, en van recitar uns fragments. Els assistents, que emplenaven la sala, en sortiren complaguts.

Per nosaltres és un goig de poder disposar del local, des de fa anys propietat de la Parròquia, ara tan bellament restaurat, que el fa el primer centre artístic de la ciutat.

TROBADA DE SARDANISTES INFANTILS.

El dissabte dia 19 de maig, a la tarda, vam celebrar la 3a. Trobada, amb la col.laboració de la Cobla Sant Jordi. Hi van assistir 300 nens: Col.legi Ruben Dario de Brcelona, Grup Tamborí de Roquetes, Mare de Déu de la Mercè, de Sant Feliu de Llobregat, Escola Pia de Sant Pere de Ribes, Escola Foment de la Sardana, de Sant Sadurní d'Anoia, Mare de Déu del Carme, del Prat de Llobregat, Contrapunt d'Onades, de Salou, Amics de la Sardana de Sitges. I els Grups locals: Roselles vilanovines, Escola la Geltrú, Escola Pia, Pompeu Fabra, Escola Garraf, Petits Vilanovins i Petita Rotllana.

XX ANIVERSARI DEL GRUP INSTRUMENTAL.

El passat diumenge 10 de juny es va celebrar, a la parròquia de Santa Maria de la Geltrú, l'efemèride dels vint anys d'existència del seu Grup Instrumental, que va consistir en un concert, al migdia, al qual va assistir el cardenal Narcís Jubany, que abans havia administrat el sagrament de la confirmació a un bon nombre de jovent, i un àpat de germanor.

Ens adherim, amb el nostre aplaudiment, a la celebració dels

vint anys. Es una realitat que ha estat possible gràcies a un conjunt de persones, el rector mossèn Pere Sitjà, que hi ha donat alè, Albert Tort, director, que n'ha estat l'ànima, Ramon Falcó, que tant hi ha ajudat en la faceta pedagògica, i els nombrosos nois i noies que hi han passat, que hi han deixat l'empremta del seu afany de millorament. Ha estat una bona feineda de cara a fer estimar la bona música a una munió de persones. I això sempre dóna bons resultats. Tot i que de vegades sembli que no es palpen.

Hem de voler que el Folklore no sigui un llast anacrònic per a les futures generacions, però, al mateix temps, que cap de les seves partícules aprofitables (de bellesa pura, de sana filosofia, de racionals costums, de gràcia ingènua) deixi de fornir llur fonament, per tal que en la més elevada moral, en la més àmplia volada del pensament, en la més justa organització de la societat nova no hi manqui el segell racial, la substància íntima del nostre etnos, la que ens dóna el sentit d'equilibri i d'harmonia amb la terra que trepitgem i l'ambient que ens envolta. Que no hi manqui, en una paraula, cap dels valors eterns que caracteritzen per llei natural els diversos grups humans.

SARA LLORENS

El primer Santuari del món dedicat a la Mare de Déu de l'Ecologia

Gallifa és un poblet d'un centenar d'habitants situat dins una petita vall, al peu de l'arrogant massís de Sant Sadurní, a cavall entre el Vallès Occidental i el Vallès Oriental, a uns 40 k, de la ciutat de Barcelona. Dins les bosqueries del seu terme municipal hi ha erigides quatre ermites romàniques l'origen de les quals es remonta mil anys enrera.

Al costat de l'ermita parroquial (s. XI) es troba el taller del reconegut ceramista Llorens Artigas, on treballà durant moltes temporades el pintor Joan Miró. De la col·laboració dels dos artistes amics, d'aquest taller han sortit obres com el mural de la UNESCO de París, o el de la Universitat de Harvard, el mural de l'aeroport del Prat o la «Dona de l'ocell» del parc de l'Escorxador de Barcelona, per citar alguns exemples.

El Santuari fou inaugurat el 13 de juliol de 1986.

Mn. Josep Dalmau, conegut entre nosaltres per haver estat vicari de la parròquia de Sant Antoni Abat en la dècada dels 50, inicià la reconstrucció de l'ermita romànica del castell de Gallifa el 1985. Els experts en art romànic valoren les ruïnes com un rar exemplar d'ermita, perquè sobre la volta no hi havia la teulada (com és habitual) sinó una habitació-sala que constituïa un últim recurs de la resistència dels habitants del castell, quan els enemics havien ja entrat dins el recinte de la fortalesa.

Mentre es reconstruïen les parts, la volta i la teulada de l'ermita (s. XI) Jesús Prujà, antic diputat al Parlament, promotor cultural i col·leccionista nat, oferí a mossèn Dalmau una imatge de talla d'una Mare de Déu del s. XI, que havia trobat a les golfes d'una masia dels voltants d'Olot, fent de contrafort a l'encavallada de la teulada. D'aquesta imatge no se'n coneix ni el nom ni l'origen.

L'anterior imatge (del s. XIX) de l'ermita del castell, s'havia descompost i fet malbé durant la guerra civil (1936-39). Desapareguda l'antiga imatge, Prujà, féu ofrena de la trobada recentment a Olot. Això donà a Mn. Dalmau l'oportunitat de «rebatejar-la» amb l'advocació de la MARE DE DÉU DE L'ECOLOGIA. Ho demanaven els plecs de muntanyes que l'envolten i les catifes de verd dels boscos que li fan d'escambell. I ho proclamen sobretot els temps actuals, que han fet del mot «ecologia» la clau de volta d'una visió de futur. I seguint aquella lliçó evangèlica de Jesús de Nazaret, es tracta de lligar el passat i el futur, i «treure del cofre coses noves i antigues». Els devots de l'ecologia vénen a plantar un arbre en el recinte del voltant del Santuari com una llàntia votiva —com una pregària encesa, nit i dia— a Maria, advocada de la virginitat fecunda: de la naturalesa verge.

Cal salvar, doncs, la selva **verge**, la naturalesa **verge**, perquè a través d'ella tenim garantida la continuïtat de l'espècie i la salvació de la humanitat.

Cal retreure el rostre mateix de Déu transparent en l'univers i que l'home primitiu va intuir i viure en els seus inicis. N'és una mostra de la deessa Artemis. N'és també un signe clar aquesta «pedra preciosa» anomenada Verge Maria, que costa tant de destriar del missatge evangèlic perquè està incrustada en el seu firmament.

No podem ser d'aquells ecologistes, profetes de calamitats, que diuen que l'home ja ha mort. L'home encara no existeix. Cal anar vers un esdevenidor propiament humà, és a dir, diví. Perquè la realitat global de l'home, la seva integritat, inclou aquesta dimensió transcendent que posa al descobert la vivència religiosa-cristiana. Podem fer possible de nou la convergència entre el mite pagà ecològic dels nostres dies amb l'exigència explícita de la dimensió cristiana. El vent de la història ens va a favor.

ESCOLTA-HO EN EL VENT

*Per quants carrers l'home haurà de passar
abans que se'l vulgui escoltar?*

*Digue'm quants mars li caldrà travessar
abans de poder descansar?*

*Fins quan les bombes hauran d'esclatar
abans que no en quedi cap?*

*Això amic meu, tan sols ho sap el vent;
escolta la resposta dins el vent.*

*Quants cops haurà l'home de mirar amunt
per tal de poder veure el cel?*

*Quantes orelles haurà de tenir
abans de sentir plorar el món?*

*Quantes morts veurà al seu entorn
per saber que ha mort massa gent?*

*Fins quan una roca podrà resistir
abans que se l'endugui el mar?*

*Quant temps un poble haurà de patir
per manca de llibertat?*

*Fins quan seguirà l'home girant el cap
per tal de no veure-hi clar?*

Bob Dylan

Properes activitats

Dia 22 de juny, divendres, a les 8 del vespre
A la sala d'actes de l'A.E. Talaia
CONFERÈNCIA DE XAVIER GARCIA
sobre el tema: «Anys 40: una presa de consciència
cultural i patriòtica»

Dia 7 de juliol, dissabte, a les 10 de la nit
A la Rambla Principal
X NIT DE LA SARDANA
Cobles: Mediterrània i Sant Jordi
Estrena de la sardana del compositor vilanoví Ramon Ortiz
i Vallverdú: «Nit de la sardana: 10 anys».

CISTELLERIA

Pascual

CORDERIA - PERSIANES

Sant Sebastià, 19 - 893 44 49

TEIXITS

Baig

Aigua, 28 - 815 24 69

Emi

Articles de Pell

Ferrer Vidal, 4 - 815 06 61

• *LA VOSTRA BOTIGA* •

Rbla. Vidal, 17 - 815 19 17

Sant Gervasi, 39 - 893 78 50

la lionesa
pastisseria

Santa Eulàlia, 6 - 893 02 99

HELENA MIDA GRAN

Llibertat, 147 - 815 53 09

LA CASA DE LA BOLLABESSA

Obert tot l'any

Platja - 815 54 17

tanit

LLIBRERIA - PAPERERIA - PREMSA

Rambla de la Pau, 60 - 815 32 02

Articles de regal
Llistes de noccs

**Si vostè busca idees,
Si vostè busca il.lusions,
Si vostè vol qualitat
Si ho busca tot, VINGUI.**

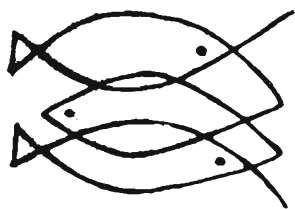
Sant Pau, 15
893 09 44

CANSALADERIA

T E R È S

Mercat públic

Parada núm. 6 - 893 87 39

PEIX I MARISC

Xavi - Mar

Xavier Montserrat Ignacio

M. Angels Llaó Cardona

Major, 1 - 893 12 07 - VILANOVA I LA GELTRÚ